

UN PREMI PER NADAL

Aquest premi és un reconeixement en majúscules per a les persones que donen vida al projecte

A través de la Blanca Raidó, membre de CxD i nutricionista, vam rebre un correu electrònic amb la primera convocatòria dels premis Luis Noé Fernández de la Fundació Alimerka a Astúries (Espanya). Aquests premis tenen dues categories: nutrició saludable i la lluita contra la fam. No coneixíem aquesta fundació ni l'existència d'aquests premis. Sense massa convicció enviem el correu electrònic a les nostres amigues de „Clamor por la Dignidad“ (CpD) al Perú. Elles havien de fer el primer pas en l'elaboració d'un esborrany de l'informe requerit per presentar-nos en la convocatòria. I així ho van fer. A falta d'una setmana del tancament de la convocatòria, rebem l'esborrany anhelat, que completem des d'Alemanya i Espanya. Just en el límit vam poder lliurar tots els documents requerits.

No volíem fer-nos massa esperances malgrat pensar que el projecte „Pueblo sin Hambre“ („Poble sense Gana“) és un projecte molt sòlid que està tenint una implementació molt bona. A més pensàvem que en ser una associació petita i desconeguda nostres opcions es reduïrien i per això donàvem per fet que el premi se l'emportaria alguna ONG gran. Vam deixar els nostres somnis adormits. Era final d'octubre.

A meitat de novembre una trucada ens va despertar. Els qualificats i nombrosos membres del jurat havien decidit atorgar el premi de la modalitat lluita contra la fam al projecte „Poble sense Gana“ que „Clam per la Dignitat“ (CxD), juntament amb les associacions „Claim for Dignity e.V. (CfD) i „Clamor por la Dignidad“ (CpD), està duent a terme al Perú. L'alegria i l'agraïment van ser més intensos en saber que en total hi havia 14 candidatures en aquesta modalitat, algunes de les quals eren ONGs grans i amb molts anys d'experiència i una gran estructura professional.

El 16 de desembre passat es va dur a terme el lliurament de premis al Balneari de Las Caldas a

editorial

Oviedo. En representació de CxD i de CfD van assistir Blanca Raidó, Aleix Layola i Édison Fañanás. Quan presentem la foto on sortien un bon grup de nois amb algunes mares i Deisi i Pamela ensenyant un cartell donant les gràcies a la Fundació Alimerka hi va haver llàgrimes. No era per a menys. Les més de 80 persones assistents a l'acte, entre les quals es trobaven personalitats del món empresarial i acadèmic de la societat asturiana a més dels membres del jurat, visualitzaren d'una manera nítida que el projecte és viu i que la solidaritat no entén de fronteres.

L'aplaudiment que se'ns va concedir després de la nostra presentació és un reconeixement important per a totes les persones implicades en aquest projecte, ja sigui des de la proximitat o des de la distància. Especialment és un reconeixement en majúscules per a les persones que donen vida al projecte: les mares (i pares), els nens i nenes, per la Deisi, la Pamela i la Nelva, per a Sarah i Judith, per als voluntaris locals. Aquest premi ens ha d'animar a tots a continuar aquest camí i a estrènyer aquest agermanament tan bonic que tenim entre les tres associacions: Clamor por la Dignidad - Perú (CpD), Claim for Dignity e.V. - Alemanya (CfD) i Clam per la Dignitat - Espanya (CxD).

Els 5.000 Euros concedits amb el premi van destinats íntegrament al pressupost del projecte per l'any 2011.

En aquest número podem llegir el segon i últim article de Stephanie Wildenberg sobre el seu projecte de final de carrera „Sobre la importància del treball social orientat a la comunitat en el barri marginal de La Mansión al Perú“ així com un relat de l'experiència que María José García, acompanyada les dues últimes setmanes pel seu marit Christian Engelhardt, va realitzar durant dos mesos el passat estiu a Arequipa recolzant el projecte „Poble sense Gana“ i l'agermanament escolar a l'escola de La Mansión i de Villa Independiente. Felix Nadal a tots!

Consells directius de CfD, CpD i CxD

SOBRE LA IMPORTÀNCIA DEL TREBALL SOCIAL ORIENTAT A LA COMUNITAT AL BARRI MARGINAL DE LA MANSIÓ AL PERÚ

- UN PRINCIPI D'ACTUACIÓ PEDAGÒGIC SOCIAL EN EL CONTEXT DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

AJUDA AL DESEMPARAMENT APRÈS? (2/2)

Fa poc vaig llegir un text interessant en un bloc. Estava escrit per la Judith, que actualment està col·laborant, en el marc del seu voluntariat internacional recolzat pel programa weltwärts, a l'escola de "La Mansión" i al projecte nutricional „Poble sense fam". Ha vist -tal com jo vaig veure l'any 2007- que, per Nadal, arriben „de sobte" diferents organitzacions amb camions carregats de regals de plàstic i xocolata a aquest lloc que amb prou feines pot comptar amb ajuts regionals, nacionals i internacionals. Així doncs els professors, els pares i els nens li pregunten a ella: „I tu, què és el que ens regalaràs tu? „ Aquesta pregunta li dona cert malestar. Així escriu a finals del 2010: „La pregunta mostra que molta gent dels barris pobres està acostumada a rebre, a dependre, a assumir el paper de la víctima, en comptes de desenvolupar totes les seves potencialitats. Un altre cas: La gent rep el seu regal i poques vegades et donen les gràcies. És més, els agradaria canviar el seu regal per un altre més gran, per tenir cada vegada més, i més, i més. Per què això és així? „ Doncs, respondre a aquesta pregunta no és gens fàcil! Ens hauríem de remuntar al temps de la colonització del Perú, una època marcada per setges, tuteles, incapacitacions i repressions contra la població peruana per part dels conquistadors.

Hi ha molts projectes d'ajuda al desenvolupament que són bons i tenen continuïtat. Però també hi ha esforços en l'àmbit de la cooperació que els ha mancat continuïtat perquè no tenen en compte a l'home. Així moltes vegades es va intentar implementar tecnologies modernes en va per millorar la infraestructura de països en via de desenvolupament. Si les tècniques no parteixen dels coneixements de la gent local, si no integren sabers i capacitats tradicionals, corren el risc de fracassar perquè la gent no es pot identificar amb els recursos nous i prometedors. Aquest és el cas de la construcció de pous en estats africans, projectes que poden ser, en

pensaments

un primer moment, una vertadera ajuda. Però si no s'explica com es revisen i conserven aquests pous, poc després ja no funcionaran - l'experiència ho demostra. Els mitjans actuals critiquen que l'ajuda al desenvolupament „tradicional" duta a terme a l'Àfrica ha fet de tot un continent un beneficiari d'almoines. Es critica també sovint que els diners de les organitzacions d'ajuda al desenvolupament paralitzen la iniciativa pròpia dels estats africans. Sens dubte això és el cas no solament de l'Àfrica, sinó també als altres països en via de desenvolupament amb cooperacions exteriors. Es reivindica, per exemple, que „l'ajuda al desenvolupament ha de reinventar-se. En comptes de projectes petits ens hauríem de dedicar a l'essencial: la promoció de la democràcia" . Ja no hi ha dubte que els projectes de cooperació, si és que es vol aconseguir un canvi significatiu i sostenible, han de tenir en compte les capacitats de la gent local. Cal promoció d'un pensament democràtic, i cal reivindicar, davant del món, que els estats en qüestió garanteixin i protegeixin els drets humans i ciutadans dels seus habitants. Si els projectes de cooperació creguessin més en els recursos de la gent local; si integressin els seus projectes a la comunitat i infraestructura existent partint d'ells; si reconeguessin la necessitat d'intervenir fins i tot políticament i el valor del treball articulat i conjunt; i si, finalment, concebessin els seus projectes segons aquestes premisses, aleshores sí que l'ajuda al desenvolupament que podria aconseguir canvis significatius i sostenibles. El principi „ajuda a l'autoajuda" no és només un tòpic, sinó un principi que pot funcionar teòric i pràcticament.

La integració de conceptes provinents de la pedagogia social i orientats cap a la comunitat promou la idea que el principi „ajuda l'autoajuda" no solament s'ha de concebre en el context de desenvolupaments exteriors i materials, sinó també en l'experiència i els processos interiors i subjektius. Perquè es pugui experimentar, als països en via de desenvolupament la pròpia eficàcia cal incitar i acompanyar processos de responsabilitat i aprenentatge. Els esmentats processos interiors poden transformar el „desempament après" (Seligmann) en „optimisme après" (Zimmermann). El sistema de setge de l'època del colonialisme no s'ha de transformar en un setge modern mitjançant l'ajuda al desenvolupament - que, si és que vol ser de profit, manté el sistema repressiu, propiciant així una ajuda al „desempament après" més que una ajuda a l'autoajuda.

Stephanie Wildenberg

experiències

QUÈ FER AMB DOS MESOS DE VACANCES?

Les meves intencions, recolzar un projecte de desenvolupament a Sudamèrica i conèixer el país i la seva gent alhora, es van concretar ràpidament després d'una breu recerca en Internet i el posterior contacte amb tres organitzacions sense ànim de lucre a Reutlingen i a Tübingen. La proximitat al nostre lloc de residència era per a mi important per poder acompanyar més tard el que pogués sorgir de la meva experiència. Una llarga conversa telefònica amb l'Edi i la participació en una assemblea de l'associació „Claim for Dignity e.V.“ (CfD) a començaments de maig va fer decantar-me per aquesta organització. Com al juny la contrapart peruana de CfD mostrava inquietuds per la possibilitat que es construís una cuina escolar que podria fer ombra al projecte nutricional de CfD, les mares semblaven desconcertades, les dues escoles amb què treballa CfD no donaven senyals de vida i les nostres dues primeres voluntàries, Sarah i Judith, estaven a punt de partir, el pla inicial de treball -recolzar el projecte nutricional ajudant en la cuina i reforçar l'agermanament escolar oferint reforç escolar en anglès- es va ampliar amb una llista fascinant de tasques addicionals: era important per a CfD i per a l'institut Robert-Bosch Gymnasium (RBG) confirmar la disposició de cooperació de les escoles per dur a terme els objectius del projecte elaborats conjuntament l'any 2009. A més s'havia de concretar amb els directors de les escoles el marc de treball i el contingut del mateix de les voluntàries Sarah i Judith, així com fundar una organització local que tingués una identitat anàloga a CfD.

„Haurà valgut la pena també si finalment només coneixes aquesta altra realitat“. Així s'acomiadava l'Edi després de la nostra última reunió de preparació del viatge el cap de setmana abans de la meva partida. Per a mi el que era cert, que aquests dos mesos serien les „vacances de treball“ de la meva vida!

De la rica realitat de contrastos al Perú obtenia una mostra ja el primer dia a Arequipa. La meva residència era una fonda al mig del viu centre de la ciutat, a prop de la Plaça d'Armes i de la Catedral. El dia de la meva arribada, la Plaça d'Armes estava inundada de representants de diferents sindicats que s'havien reunit per re-

alitzar una vaga de fam col•lectiva com a mitjà de coacció contra les condicions de treball inhumanes. Al mig de la Plaça hi havia una tenda amb els vaguistes estirats que estaven en un estat més avançat de la seva vaga de fam. Just darrere de la Catedral i desembocant a aquest espectacle es troben els dos carrers comercials principals, Santa Catalina i San Francisco, que amb agències de viatge, botigues de records i negocis d'alpaca, satisfan el que anhela el cor del turista o l'elegància d'una senyoreta: des de postals per 10 cèntims fins a ponxos de bebè d'alpaca per 1000 dòlars.

Les meves impressions de les escoles de "La Mansión" i de "Villa Independiente" no podien haver estat més riques en contrastos. En realitat em volia prendre les dues primeres setmanes de temps per conèixer el projecte de CfD i les persones implicades en el mateix. No obstant això quan en la setmana de la meva arribada vaig saber que les vacances escolars a "La Mansión" s'avançaven una setmana per la desfilada escolar a la festa nacional, vaig decidir començar amb la cooperació escolar de seguida. El meu primer pas, una cita amb el Director de l'escola de "La Mansión", no es va dur a terme ja que es va convocar per a aquell dia la „jornada del professor“, que es va concretar en una excursió conjunta dels professors i, per tant, es van suspendre les classes per a aquell dia. També més tard semblava que l'escola de "La Mansión" trobava sovint un bon motiu per allargar el cap de setmana amb excursions suspent així les classes. Finalment vaig poder tenir una primera entrevista amb el director el mateix matí que anunciava públicament als alumnes al pati del col•legi les condicions necessàries per a la desfilada escolar: només els nens i nenes amb uniforme complet, sabates negres ben netes i el barret prescriptiu se'ls permetria participar en la desfilada escolar. Els altres no podien desfilat i no necessitaven estar per tant en els dies previs de preparació. Si es considera que aproximadament només un 10% dels alumnes es poden costejar un uniforme, es pot suposar que la desfilada escolar d'aquesta escola aquest any presentarà una pobra impressió. La conversa amb el director confirmava la primera impressió: poc convincent. La cooperació amb el RBG, que es va iniciar l'últim any amb el seu antecessor com un intercanvi d'experiències entre els alumnes d'ambdues escoles via postal o internet que havien d'enriquir la vida escolar de les dues institucions, l'equiparava el nou director com una beneïda entrada de diners de l'estranger. Naturalment una voluntària alemanya era benvinguda. No obstant això la prioritat del director era rebre diners per reforçar les activitats en esport, anglès, música, art o informàtica adquirint pilotes, llibres, flautes, quaderns de dibuix i proposant certes mesures de construcció per a que els ordinadors ja existents no puguin ser robats amb facilitat... sense esmentar per a res el tècnic necessari per instal•lar els nous ordinadors. Diverses vegades apel•lava en el seu discurs a la meva „obligació patriòtica“ per dotar les filles i fills peruans del suport econòmic necessari. „Això no pot ser!“ pensava jo, mentre li feia bona cara a aquestes propostes indecents intentant comprendre l'actitud d'aquest director ambiciós. Més tard em vaig assabentar que el desenvolupament professional dels professors en el sistema educatiu peruà depèn molt dels diners que el director pugui obtenir dels pares o d'altres organitzacions pel desenvolupament dels anomenats projectes escolars. Amb aquests ingressos es poden construir noves aules, pintar aules o fer qualsevol

experiències

tipus d'operació estètica en el col·legi, perquè la imatge externa del centre escolar faci creure que es tracta d'un centre educatiu de qualitat. Els alumnes i la qualitat d'ensenyament no són prioritaris en aquests projectes escolars.

Que hi ha una altra manera d'actuar és evident, tal com ho demostren la directora i els professors de l'escola "Villa Independiente". Pamela i jo estàvem molt animades després de la nostra primera visita a aquesta escola constatant el seu compromís, la seva manera de preparar als alumnes per a la vida i el seu entusiasme, malgrat les adversitats, per transmetre a aquests nens i nenes alegria per viure i confiança pel futur. Dels aproximadament 120 nens que estaven inscrits en l'escola faltaven a començaments de juliol més o menys la meitat, ja que estaven ajudant als seus pares a la serra a recollir les restes de la collita i vendre-la. Més d'una vegada tornen els nens després de diverses setmanes i en alguns casos havent enterrat a la serra al seu pare o a la seva mare. Aquests nois, no obstant això, són acollits de nou a l'escola i poden continuar sense necessitat de pagar matrícula. També un noi amb síndrome de Down i el seu amic sordmut, que van estar amagats durant anys pels seus pares, estan acollits a aquesta escola i se senten completament integrats. Una experiència valuosa per a tots. Estava profundament convençuda que els professors farien tot el possible per a què la nostra voluntària se senti ben acollida. Encantada vaig acceptar la invitació a la desfilada escolar. Uniforme escolar? En cap cas va ser un problema. Amb els barrets donats per l'oficina escolar UGEL (Unitat de Gestió Educativa Local) n'hi havia prou per poder desfilars.

Mentrestant intentava participar en totes les activitats del projecte nutricional en el poble jove de "La Mansión", en la compra dels aliments amb la Pamela i la Deisi a primera hora del matí al mercat, en la preparació dels menjars amb les mares a la cuina i al menjar comú i en les classes d'anglès amb els nens fins a recollir-ho tot a la tarda. Per això podia encetar una conversa amb tots de forma molt natural i també ells tenien la possibilitat de conèixer „l'espanyola d'Alemanya" i fer-li partícip de les seves preocupacions i alegries. Entre altres persones era allà, per exemple, un pare de família, del qual moltes dones es mofaven una mica sempre que ajudava a la cuina. Aquest home no ajudava de manera completament voluntària, ja que la seva dona no estava encara recuperada de la seva caiguda de la bastida de construcció. Com la companyia constructora s'havia estalviat els diners de l'assegurança d'accident, ella no solament estava impossibilitada en aquell moment per treballar, sinó que a més no havia estat visitada per cap metge.

A la fonda vam organitzar una tómbola per recaptar els 34 Sols (aproximadament 10 Euros) necessaris per poder fer-li un primer diagnòstic a l'hospital. En aquestes circumstàncies vaig poder fer l'experiència de veure com persones desconegudes aportaven un donatiu si tenien la sensació de poder ajudar de manera senzilla i immediata a una causa concreta.

A més tampoc no podré oblidar altres experiències quotidianes insignificants, com el primer Nescafé matinal amb la Pamela o la Deisi al sol davant del local de la cuina, tan aviat com havíem preclassificat totes les compres per al menú diari a la barra de cuina gran i esperàvem a les mares per a cuinar.

Si jo vaig poder finalment acabar la meua llista de tasques per a CfD durant la meua estada a Arequipa els ho he d'agrair en última instància a cinc dones extraordinàries d'Arequipa: Guillermina, la directora de "Villa Independiente", Rosa, la psicòloga, Nelva, la professora d'Universitat, i les nostres dues expertes d'alimentació, Pamela i Deisi. Per la vostra ajuda, els vostres consells i per la vostra preocupació diària us faig arribar un agraïment de cor.

Si m'ha canviat la trobada amb aquesta altra realitat? Llançant la mirada enrere, puc dir que la trobada amb aquesta realitat més que canviar-me ha fet enfortir en mi la convicció de Tomás de Aquino:

„S'hauria de resar pels miracles - pels canvis treballar" Queda molt encara per fer per a CfD a Arequipa. I m'alegro del que pugui venir encara.

María-José García

Traduccions: Tina Bischoff

Edita Clam per la Dignitat

Dipòsit legal: B-21.860-2004

Av. Diagonal 285, 3-4

E - 08013 Barcelona

Tel: (+34) 932 700 239

Fax: (+34) 933 684 336

Registre Assoc. Generalitat:

Núm. 27.209, sec. 1a de Barcelona

NIF: G-63.112.189

C/c: 3025-0004-33-1433212631

clamdignitat@clamdignitat.org

www.clamdignitat.org

claimfordignity@claimfordignity.org

www.claimfordignity.org

Claim for Dignity e.V.

eingetragener gemeinnütziger Verein

Konrad-Adenauer-Str. 50/42

D - 72072 Tübingen

Tel. (+49) 7071 / 94 24 03

Kontonummer 7354948

KSK Esslingen BLZ 61150020

Vereinsregister Nr. 1458

Amtsgericht Tübingen